

**„BABEȘ-BOLYAI” UNIVERSITY CLUJ-NAPOCA
THE FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
DOCTORAL SCHOOL OF
POPULATION STUDIES AND HISTORY OF MINORITIES**

DOCTORAL THESIS

***THE INSTITUTION OF THE CHURCH AND
THE SOCIETY INSIDE THE GREEK-CATHOLIC
DEANERY OF BĂSEȘTI (1856-1930)***

Abstract

Scientific Coordinator:

C.S. II dr. habil. Ioan-Marius Eppel

PhD Candidate:

Daniel-Victor Săbăceag

Cluj-Napoca

2025

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	4
Ch. I THE GEOGRAPHICAL AND HISTORICAL FRAMEWORK OF THE GREEK-CATHOLIC DEANERY OF BĂSEȘTI	
I.1. The Physical and Geographical Characterization of the Area	15
I.2. The Church Life in Transylvania until the Mid-19 th Century	19
I.3. The Administrative-Territorial Evolution of the Sălaj County.....	24
I.4. The Ethnical and Confessional Structure of the Greek-Catholic Deanery of Băsești	29
Ch. II THE GREEK-CATHOLIC DEANERY OF BĂSEȘTI – ORGANIZATION AND FUNCTIONING	
II.1. The Origins of the Institution of the Deanery	34
II.2. The Making and the Evolution of the Greek-Catholic Deanery of Băsești until the Mid-19 th Century	40
II.3. The Structure and Evolution of the Greek-Catholic Deanery of Băsești between 1856-1930	58
II.4. The Typology of the Archpriest Function	79
II. 5. The Establishment of the Archpriests	86
II.6. The Role, Duties, and Rights of the Archpriests	94
II.7. The Archpriests of the Băsești District	98
II.7.1. Grigore Pop (1815-1901)	98
II.7.2. Alexiu Varna (1841-1922)	107
II.7.3. Alexandru Achim (1885-1935)	120
Ch. III THE GREEK-CATHOLIC PARISH AND THE RURAL COMMUNITY	
III.1. The Social Background and the Education of the Priests	130
III.2. The Income and Financial Status of the Priests	136
III.3 Parishes, Branches, and Priests from the Greek-Catholic Deanery (1856 – 1930)	149
III.3.1. Minister Priests in the Parish of Asuaju de Jos	150
III.3.2. Minister Priests in the Parish of Asuaju de Sus	159
III.3.3. Minister Priests in the Parish of Băița	163
III.3.4. Minister Priests in the Parish of Băsești	169
III.3.5. Minister Priests in the Parish of Bârsău de Jos	172
III.3.6. Minister Priests in the Parish of Bârsău de Sus	176
III.3.7. Minister Priests in the Parish of Gârdani	180

III.3.8. Minister Priests in the Parish of Mănău with the Branch of Tohat	183
III.3.9. Minister Priests in the Parish of Odești	187
III.3.10. Minister Priests in the Parish of Sălsig	190
III.3.11. Minister Priests in the Parish of Someș-Uileac with the Branch of Vicea	200
III.3.12. Minister Priests in the Parish of Stremț with the Branch of Săliște	204
III.3.13. Minister Priests in the Parish of Tămășești	210
III.3.14. Minister Priests in the Parish of Urmeniș with the Branch of Ariniș	212
III. 4. Church Buildings and Property	216
III.4.1. The Church of Bârsău de Sus (1828)	219
III.4.2. The Church of Odești (1828)	222
III.4.3. The Church of Mănău (1835)	223
III.4.4. The Church of Băsești (1846)	224
III.4.5. The Church of Bârsău de Jos (1868)	225
III.4.6. The Church of Vicea (1868)	228
III.4.7. The Church of Băița (1878-1890)	229
III.4.8. The Church of Asuaju de Jos (1884-1889)	232
III.4.9. The Church of Stremț (1889)	235
III.4.10. The Church of Sălsig (1890)	237
III.4.11. The Church of Tohat (1895, 1903)	241
III.4.12. The Church of Asuaju de Sus (1900)	242
III.4.13. The Church of Săliște (1902)	247
III.4.14. The Church of Urmeniș (1912)	248
III.4.15. The Church of Tămășești (1912)	250
III.4.16. The Church of Gârdani (1926)	252
III.4.17. The Church of Someș-Uileac (1927-1937)	256
III.4.18. The Church of Ariniș (1930)	258

Ch. IV THE CONTRIBUTION OF PRIESTS AND TEACHERS IN THE MODERNIZATION OF ROMANIAN SOCIETY BETWEEN 1856-1930

IV.1. The Activity of Priests and Teachers in the Romanian Teachers' Reunion of Sălaj (1870-1919) and the Romanian Teachers' Association (1919-1930)	262
IV.2 The Activity of Priests and Teachers from the Greek-Catholic Deanery of Băsești within Astra	310
IV.3. The Contribution of Priests and Teachers to the Establishment and Management of the Credit Institution	344

**Ch. V. THE PARTICIPATION OF PRIESTS AND TEACHERS TO THE NATIONAL
MOVEMENT OF THE ROMANIANS FROM SĂLAJ AND IN THE
ACCOMPLISHMENT OF THE GREAT UNION**

V. 1. The Involvement of Priests and Teachers in Political Life (1856-1914)	361
V. 2. The Participation of Romanians from the Greek-Catholic Deanery of Băsești to the First World War. The Activity of Priests and Teachers on the Home Front	410
V. 3. The Activity of Priests and Teachers in the Autumn of 1918	417
V. 4. Participants in the Great Union from the Greek-Catholic Deanery of Băsești	423
V.5. Political Life after the Great Union (1919-1930)	428

Ch. VI INTERCOFESSIOAL TENSIONS IN THE CODRU AREA (1926-1929) 434

CONCLUSIONS 450

BIBLIOGRAPHY 461

APPENDICES 480

I. Maps 481

II. Tables 484

III. Documents 505

IV. Photo Album 519

Keywords: The Greek-Catholic Church, Băsești, deanery, archpriest, Grigore Pop, priest, parish, confessional school, teacher, national movement, George Pop de Băsești, The First World War, The Great Union.

The doctoral thesis entitled "The Institution of the Church and Society within the Greek-Catholic Deanery of Băsești (1856-1930)" falls within the domain of ecclesiastical history. Its primary objective is to explore various chapters of the history of communities, the Romanian Church, and the educational system in the Codru region between 1856 and 1930. The analysis of these elements is based on archival documents and supported by general and specialized scholarly works.

On one hand, this approach offers a detailed examination of the local ecclesiastical structures, alongside an investigation into the deanery, parishes, branches, and, to a secondary extent, the educational system. Special attention is given to the role of priests and teachers within the Romanian Teachers' Union of Sălaj, the Băsești and Astra's Branch Circles, and the Credit Institution. On the other hand, this study aims to analyze the involvement of local elites, particularly priests and teachers, in the national movement of the Romanians in Sălaj and their contribution to the realization of the Great Union in 1918.

In conducting this research and writing this paper, I have utilized a variety of historical records and documentary sources, including original documents from archival collections, ecclesiastical schematism records and censuses, published documents, and contemporary press articles.

This paper underscores the importance of the work carried out by priests and teachers during the second half of the 19th century and the first half of the 20th century. The ecclesiastical framework in which they operated was also home to George Pop de Băsești, who, starting from December 1, 1918, became a leader of the Romanians in Transylvania and the President of the historic National Assembly in Alba-Iulia.

Structurally, this work is divided into six chapters, preceded by the Introduction and followed by the Conclusions, Bibliography, and Appendices.

Chapter 1, The Geographical and Historical Framework of the Greek-Catholic Deanery of Băsești, serves an introductory purpose. It begins with a physical and geographical description of the area, followed by an account of key events in church life in Transylvania up to the mid-19th century. The chapter also discusses the administrative and territorial evolution, along with the ethnic and confessional structure of the communities that formed part of the Greek-Catholic Deanery of Băsești between 1850 and 1930. The former Greek-Catholic Deanery of Băsești was

located in the northeastern part of the historical Sălaj County, bordering Sătmar, and included villages such as Bârsău de Sus and Bârsău de Jos (now part of Satu Mare County), as well as Asuaju de Sus, Asuaju de Jos, Băsești, Băița (now known as Băița de sub Codru), Urmeniș, Odești, Tămășești, Ariniș, Stremț, Săliște, Vicea, Someș-Uileac, Mânău, Tohat, Sălsig, and Gârdani are located on the western side of what is now the territory of Maramureș County.

During this period, all of the aforementioned localities, which previously belonged to the Greek-Catholic Deanery of Băsești, were also part of the Cehu Silvaniei district from an administrative standpoint. In the meantime, the Cehu Silvaniei District was included in the Comitatus of Solnocul de Mijloc. Starting in 1876, it was decided that it would become part of the Comitatus of Sălaj, and after the Great Union, it was officially incorporated into Sălaj County. The data analysis from the censuses conducted between 1850 and 1930 provides valuable insights into the ethnic diversity of the Codru area. Another notable finding from this analysis is that Romanians represented 89% of the population at the ecclesiastical level. This majority position was maintained for an extended period. Alongside the Romanians, other ethnic groups coexisted, each distinguished by their political stance, economic and social position, language, customs, clothing, culture, and religion. Among these groups, Hungarians and Jews were particularly significant. Between 1850 and 1930, in terms of religious affiliation, the Greek-Catholic population was dominant in the localities of the Greek-Catholic Deanery of Băsești, while coexisting with religious minorities such as Greek-Catholics, Reformed Christians (Calvinists), Roman Catholics, Evangelicals (Lutherans), Unitarians, Baptists, and Israelites (Mosaic).

Chapter II: The Greek-Catholic Deanery of Băsești – Organization and Functioning is dedicated entirely to the institution of the deanery, as it played a central role in connecting the eparchy and the parish, serving as the decision-making authority in ecclesiastical matters, and at times acting as a judge in issues concerning the laity. It also had a significant influence on family life, as well as on the social, political, and national state of the communities in the area. The chapter begins with an examination of the origins of the deanery and proceeds with an in-depth look at its creation and evolution until the mid-19th century.

A key moment in the evolution of the Greek-Catholic Church in Sălaj was the establishment of the Vicariate of Silvania in 1810, with its seat in Șimleu Silvaniei, by Bishop Ioan Bob. This institution was responsible for coordinating not only the religious life of historical Sălaj County but also the educational system, culture, and even the economy, all while advocating for the preservation of the Romanian language and culture.

From 1856 to 1930, the Greek-Catholic Deanery of Băsești functioned under the

jurisdiction of the Vicariate of Silvania and the Episcopal See in Gherla. This period is followed by a detailed presentation of the structure and evolution of the District of Băsești between 1856 and 1930. Specific data regarding the deanery's structure, as well as the growth in the number of believers within the deaneries, parishes, and branches, is also included. Furthermore, the analysis focuses on the number of parishes, branches, churches, and priests, detailing their administrative functions as archpriests, administrators, cooperators, or chaplains. The role of the archpriest is examined in terms of its typology, with an emphasis on the responsibilities, rights, and appointment procedures, supported by concrete examples drawn from archival documents pertaining to several cases from the Greek-Catholic District of Băsești.

The function of the archpriest has been examined from the perspective of its typology, with a focus on the role, duties, and rights of the archpriests, as well as their appointment process, supported by concrete examples drawn from archival documents related to several cases in the Greek-Catholic District of Băsești. It can be stated with certainty that the primary methods of appointing priests to the position of archpriest were direct appointment and promotion to a higher position. In both cases, the final decision always rested with the Episcopal See. At the conclusion of this thematic unit, we included the biographies of the three archpriests who were in charge of managing the deanery district of Băsești between 1856 and 1930: Grigore Pop (1815-1901), Alexiu Varna (1841-1922), and Alexandru Achim (1885-1935).

Chapter III: The Greek-Catholic Parish and the Rural Community provides details about the social background and education of the priests, their income, and their material circumstances. The most substantial section of the chapter is dedicated to reconstructing the long list of ministering priests and the evolution of churches in the parishes and branches of the Greek-Catholic Deanery of Băsești between 1856 and 1930. A significant portion of this chapter is devoted to presenting the biographical profiles of the 70 ministering priests from the 15 parishes and 4 branches of the Greek-Catholic Deanery of Băsești. In these biographical sketches, we emphasize their origins, intellectual formation, family background, career progression, and key moments in their sacerdotal careers.

The final section of this thematic unit, Ecclesiastical Buildings and Church Property, summarizes information about the Greek-Catholic communities and the evolution of church construction in the localities of the Greek-Catholic Deanery of Băsești. Additionally, we have included details about the restoration and improvement of church buildings, brief descriptions of the churches, the liturgical books, and other valuable information about the material condition of the parish communities, as presented in the parish inventories.

Chapter IV: The Participation of Priests and Teachers in the National Movement of the

Romanians from Sălaj and in the Accomplishment of the Great Union examines the modernization of Romanian rural society, a process that would not have been possible without the contributions of the School and the Church, particularly the enormous efforts of priests and teachers. We have chosen to highlight key aspects of their activities, especially within the Romanian Teachers' Union of Sălaj and the Romanian Teachers' Association, with a focus on the Băsești branch circle. In addition, we analyze the movement within the Association, and by the end of the chapter, we emphasize the dedication of priests and teachers in the funding and management of the Credit Institution in the area.

During the second half of the 19th century and the beginning of the 20th century, the activities of these institutions were supported by the archpriests who worked towards the development of the Romanian confessional schooling system. They, alongside qualified teachers and priests, played a crucial role in the modernization of Romanian society. Historian Cornel Sigmirean affirms that "the Romanian clergy played a key role in the formation of certain categories of intellectuals." The result of the efforts of priests and teachers was the emergence of an elite within the Romanian communities, who, alongside George Pop de Băsești, fought for the defense of national rights and prepared society for the Great Union.

Within the Branch Circle of Băsești, which was part of the Romanian Teachers' Reunion of Sălaj (R.I.R.S.), several notable figures led the association and developed a significant activity plan, especially after 1880. These individuals included: Grigore Pop and Alexiu Varna (president from 1902 to 1919), Ioan Chira (vice-president from 1896 to 1911, teacher in Băsești, and former general cashier of the R.I.R.S. from 1881 to 1887), Ștefan Timoc (1872-1874), Constantin Berariu (1874-1879), teacher in Stremț, Elia Jugan (1880-1885), teacher in Odești, and George Șimonca (1885-1918), teacher in Asuaju de Sus, all of whom served as notaries.

After the Great Union in 1918, the leadership of the teachers' subsection within the Teachers' Association of Sălaj in the Comitatus of Cehu Silvaniei was assumed by: Gheorghe Șimon from Ariniș (1919-1926), Paul Miclea from Cehu Silvaniei (1926-1932), and Eugen Șimonca from Asuaju de Sus. Their initiative, acquired positions, and implemented activities made several teachers from the schools in the former Greek-Catholic Deanery stand out, including: Ioan Buta from Asuaju de Jos, Gheorghe Șimon from Ariniș, Paul Miclea from Bârsău de Jos and Cehu Silvaniei, Petru Tarția from Stremț, Vasile Ștefuțiu from Sălsig, Eugen Șimonca from Asuaju de Sus, and Vasile Robu from Băsești.

The involvement of intellectuals from the Greek-Catholic Deanery of Băsești (priests, teachers, lawyers, economists, and functionaries) in the Teachers' Association of Sălaj, and later within the Băsești Division of Astra (1913-1940), triggered a series of profound changes in

Romanian society over seven decades. These individuals were the architects of the modernization process in Romanian rural communities and the champions of national liberation. The actions of local elites—particularly priests and teachers—within Astra at the turn of the 19th and 20th centuries played a pivotal role in fostering national consciousness and instilling a sense of national pride among Romanians. These events laid the groundwork for the Great Union in 1918.

The dedication and efforts of the leaders of the Băsești Division of Astra, composed of the elite of the villages—priests, teachers, lawyers, and functionaries—supported the actions of the Association both locally and at the county level. The rich activity of Astra in Sălaj was the result of the continuous efforts of intellectuals led by remarkable personalities among the Romanians of Sălaj. Some of these figures included: George Pop de Băsești, Alimpiu Barbulovici, Andrei Cosma, Ioan Nichita, Vasile Pop, Antoniu Băliban, and later, after the Great Union, Elena Pop Hossu-Longin, Vasile Gavriș, Alexandru Achim, and Laurențiu Bran.

Priests and teachers from the Codru area played an active role in the organization and management of financial institutions and banks in Sălaj, which contributed to the support and promotion of Romanian national culture. The three banking institutions—Silvania in Șimleu Silvaniei, Sălăjana in Jibou, and Codreana in Băsești—were crucial in the economic and cultural upliftment of the Romanians in Sălaj. Under the capable leadership of George Pop de Băsești and Andrei Cosma from Bârsău de Sus, priests and teachers from the localities of the Greek-Catholic Deanery of Băsești fostered the growth of Romanian society, which finally began to take the necessary steps toward modernization. The establishment and management of Credit Institutions, cooperative organizations, and consumer institutions in Romanian villages were not only the result of national leaders but also of the priests and teachers who contributed to their creation and development. Some of these individuals even became investors and contributors to their modernization, and in certain cases, they assumed leadership positions.

Chapter V, The Participation of Priests and Teachers in the National Movement of the Romanians from Sălaj and in the Accomplishment of the Great Union, examines the political activities of the elites between 1856 and 1914, the participatory role of Romanians in the Deanery of Băsești during the First World War, and the involvement of priests on the home front. It also highlights the engagement of priests and teachers in the events of autumn 1918, the appointment of delegates for the electoral district of Cehu Silvaniei to the National Assembly in Alba Iulia on December 1, 1918, and the subsequent political careers of some of them after the Great Union.

The church members of Sălaj consistently supported George Pop de Băsești in all his electoral campaigns within the electoral district of Cehu Silvaniei and in the most significant

historical moments for Romanians, such as the Memorandum movement and the establishment of state unity in 1918.

On May 28, 1892, a delegation of over 300 people from all corners of Transylvania, led by the executive committee of the Romanian National Party, gathered in Vienna to present the Memorandum to the Austrian Emperor. Among them were local leaders from Sălaj: George Pop de Băsești and Andrei Cosma, as well as representatives from the Codru area: Emil Bran, priest in Biușa and later in Băița; Antoniu Băliban, priest in Unimăt, Acâș, and later in Băsești; Andrei Centea, priest in Asuaju de Jos; Ioan Chira, teacher in Băsești; Cocian Florian, lawyer in Cehu Silvaniei; Ioan Lengyel, priest in Stremț; Oșian M., landowner in Bârsău de Sus; Florea Pop, economist in Băsești; Vasilică Pop, economist in Băsești; Ioan Pop, priest in Someș-Uileac; Ștefan Pop, priest in Babța; Demetriu Suciu, lawyer in Cehu Silvaniei; Ioan Vașvari, priest in Bârsău de Sus; and Mihai Bohățel, landowner in Supurul de Sus, who later became the director of the Codreana Bank in Băsești.

The outbreak of the First World War had a significant impact on one of the most vital components of Romanian society: the schooling system. The situation created by this devastating conflict forced teachers and choir members to enlist in the Austro-Hungarian army, while children were required to take on agricultural responsibilities. The aftermath of the war led to a surge in charitable activities, in which priests played a vital role by subscribing to war loans and organizing fundraisers, as well as collecting agricultural products for the soldiers and for the communities devastated by the war.

During the First World War (1914-1918), a large number of Romanians from the villages and communes of the Greek-Catholic Deanery were compelled to join the Austro-Hungarian army and were sent to the front lines. The military contribution of the Romanians from the villages and communes in the Greek-Catholic Deanery of Băsești was significant, with 576 heroes losing their lives in the process.

The First Romanian National Assembly for the historic Sălaj county convened in the commune of Băsești during a meeting on November 9, 1918, in the home of George Pop de Băsești, the president of the Romanian National Party. The establishment of the CNR (Romanian National Council) and GNR (Romanian National Guard) in Băsești served as an example for other villages in the Codru area. These localities also began forming assemblies and national guards between November and December 1918. Throughout this process, priests and teachers played an important role in motivating the population. Key figures among the CNR representatives included Second Lieutenant Alexandru Vaida, lawyer Mihai Pop, and Cornel Centea, who, as dismissed members, contributed significantly to the formation of these

institutions.

The following priests were documented as presidents of the Romanian National Councils in the localities of the Deanery of Băsești: Alexandru Achim, Ioan Pop, Demetriu Cionca, Vasile Gavriș, Alexiu Varna, Vasile Cotețiu, Ioan Coste, and Alexandru Achim, who also served as commander of the Romanian National Guard in Băsești. Alongside the priests, teachers played an essential role in leadership positions within the communal councils. Notable examples include George Șimon, who was elected president of the council in Ariniș, and George Șimonca, who became the elected vice-president of the CNR in Asuaju de Sus. Other teachers held notary positions, such as Ioan Chira in Băsești, Pompei Hossu in Tămășești, Emil Cionca in Bârsău de Jos, Gavril Drăgan in Odești, and Emil Șimonca in Asuaju de Sus.

The assembly of Romanian representatives from the electoral circle of Cehu Silvaniei took place on November 27, 1918. The goal of this assembly was to elect five representatives who would attend and represent the circle at the National Assembly in Alba Iulia on December 1, 1918. The following individuals were chosen: Dr. Alexandru Pop, a lawyer from Cehu Silvaniei and nephew of Archdeacon Grigore Pop; Ioan Costea, priest in Someș-Uileac; Alexandru Vaida, notary of the CNR; George Maior, priest in Băița; and Vasile Gavriș, priest in Odești. The substitutes selected were Simion Mărieș, a peasant from Sălățiș, and Vasile Fălăuș, a peasant from Nadișul Român. Another delegate, Alexiu Varna, the archpriest of the District of Băsești, was initially supposed to attend the National Assembly in Alba Iulia. However, due to his advanced age, he decided to delegate Demetriu Cionca from Bârsău de Jos to attend in his place. The authorization document was handed to Father Demetriu Cionca, who represented the Greek-Catholic Deanery of Băsești at the National Assembly in Alba Iulia.

In addition to the delegates chosen by the Electoral Circle of Cehu Silvaniei, other notable members attended the National Assembly in Alba Iulia. These included the director of the Codreana Bank in Băsești and Lieutenant Alexandru Chiș from Odești. Both accompanied the esteemed George Pop de Băsești, president of the Romanian National Party, on his journey to the momentous national event in Alba Iulia.

The organization of the Romanian National Party in Sălaj was honorably managed by Vicar Alimpiu Barbulovici until 1914, followed by Vicar Alexandru Gheție until his death in 1922. In 1923, the leadership of the Romanian National Party in Sălaj was transferred to members of the secular elite. Between 1923 and 1927, lawyer Gheorghe Pop de Oarța served as president of the party organization in Sălaj and became the first Romanian prefect after 1918. He was succeeded by lawyer Alexandru Aciu, director of the Silvania Bank, who also served as prefect of Sălaj during the first national and peasant government from 1928 to 1931.

After the Great Union, the Romanian National Party began losing its influence in Transylvanian political life. Parties from the Old Kingdom expanded into the counties, and many priests chose to join them. In our area of focus, Emil Bran, the Memorandum Priest, was elected as a Senator for the Liberal National Party in Maramureș from 1920 to 1922 and in Sălaj from 1922 to 1926. It is also important to mention Ioan Coste, the priest from Someș-Uileac and a long-time collaborator of George Pop de Băsești, who joined the Populist Party led by General Alexandru Averescu. He became one of Sălaj's deputies from 1926 to 1927.

The final chapter of this paper, titled *Interconfessional Tensions in the Codru Area*, addresses the turbulent period between 1926 and 1929, when several parishes from the Greek-Catholic Deanery of Băsești threatened to abandon the Greek-Catholic faith and convert to Orthodoxy. The protests from the believers in Băița, Odești, Băsești, and Someș-Uileac had economic motivations behind them. The misunderstandings between teachers and priests were speculated upon, but thanks to the timely intervention of representatives from the Greek-Catholic Bishopric of Gherla, as well as investigations conducted by the state authorities through the Prefecture of Sălaj County and the School Inspectorate, the issue was resolved.

The paper concludes with the Conclusions, Bibliography, and Appendices, which include maps, tables, documents, and a photo album that further enrich the scientific research presented.

In summary, this work aims to highlight the role of the Greek-Catholic church system, and especially the teachers, in shaping the political life of Sălaj between 1856 and 1930. The fact that Romanians made up the majority of the population in the Deanery of Băsești and had capable leaders played a crucial role in enabling the institution to assert itself as a dominant ecclesiastical force during this period. The Greek-Catholic Church in this region influenced not only church life but also the administration, social structures, and cultural and political development of the Romanian communities in the Codru area. It was one of the most significant deaneries in the Vicarage of Sylvania and the Greek-Catholic Bishopric of Gherla.

The distinctive activity of the archpriests, priests, and teachers—who were guided by the capable leadership of George Pop de Băsești and actively engaged in the national movement for the Romanians of Transylvania in the late 19th and early 20th centuries—contributed significantly to the preservation of national identity, the advancement of the Church and the educational system, and the realization of the state unity of all Romanians.

BIBLIOGRAPHY

I. SOURCES

I.1. Original sources – Archive funds

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Sălaj:

- *fond Protopopiatul Greco-Catolic Cehu-Băsești;*
- *colecția Registrelor Parohiale de Stare Civilă;*
- *colecția Registrelor de Stare Civilă de Stat;*
- *fond Comitatul Solnocul de Mijloc;*
- *fond Prefectura Județului Sălaj;*
- *fond Revizoratul Școlar al județului Sălaj;*
- *fond Reuniunea Învățătorilor Români Sălăjeni;*
- *fond Asociația Învățătorilor Români din Sălaj;*
- *fond Tribunalul Sălaj – Seria Bănci;*
- *fond personal Laurențiu Bran;*
- *colecția personală Ioan Ardeleanu Senior;*
- *colecția personală Leontin Ghergariu;*
- *colecția foto a S.J.A.N. Sălaj;*
- *colecția familială Petrișor Petru.*

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Maramureș:

- *fond Oficiul Protopopesc Greco-Catolic Băsești;*
- *fond Episcopia Greco-Catolică Maramureș;*
- *colecția Matricole Confesionale;*
- *colecția Registre de Stare Civilă;*
- *fond Oficiul Protopopesc Greco-Catolic Mireșul Mare;*
- *fond Oficiul Parohial Greco-Catolic Sălsig;*
- *fond Oficiul Parohial Greco-Catolic Tămășești.*

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Cluj:

- *fond Episcopia Greco-Catolică Cluj – Gherla;*
- *Protocolul preoților repausați ai Diecezei Gherla (1856-1948);*
- *fond familial Bran;*
- *fond Consiliul Național Român Cluj.*

Biroul Județean al Arhivelor Naționale Satu Mare:

- *colecția Registrelor Parohiale de Stare Civilă;*
- *colecția Registre de Stat ale Stării Civile;*

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Sibiu:

- *fond Astra - Listele participanților la Primul Război Mondial (1914-1918) din județul Sălaj;*

Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” Cluj-Napoca:

- *colecția Francisc Hossu-Longin;*

Muzeul Național al Unirii Alba Iulia:

- *fond Documentele Unirii;*

Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău:

- *fond Ioan Ossian;*

Arhiva Parohiei Ortodoxe Asuaju de Sus:

- *Registrul Cartea Mare;*

Arhiva Parohiei Ortodoxe Băița de sub Codru:

- Marin Goșa, *Istoricul parohiei ortodoxe Băița de sub Codru*, 4 septembrie 1967, mss.

Arhiva Parohiei Ortodoxe Cehu Silvaniei:

- *registre de intare-ieșire ale Oficiului Protopopesc Băsești (1924-1932);*

- *dosar Scurt Istoric al Bisericii din Raion;*

Arhiva Parohiei Ortodoxe Sălsig:

- *Cartea de Aur a parohiei Sălsig;*

Arhiva Primăriei comunei Bogdand:

- *registrul decedaților;*

Arhiva Primăria comunei Mirșid:

- *registrul nașteri Mirșid/1907-1914;*

- *registrul decese Mirșid, Brebi, Moigrad, Ortelec/1907-1921;*

- *registrul nașteri Firminiș (Notariatul Mirșid)/1915-1921.*

Arhiva doamnei Georgeta Cedică-Robu:

- Vasile Robu, *Monografia școalei primare din comuna Băsești*, 1935, mss.

Biblioteca domnului Emil Domuța, profesor pensionar din Asuaju de Jos:

- *Matricula botezaților, cununaților și decedaților din parohia Asuaju de Jos (1858-1873).*

Colecția personală dr. Viorel Câmpean:

- Liviu Bârlea, *Istoricul parohiei ortodoxe române Bârsăul de Sus, județul Satu Mare, Bârsău de Sus*, 1973, mss.

- Vasile Popa, *Istoricul parohiei ortodoxe române Bârsăul de Jos, județul Satu Mare, Bârsău de Jos*, 1973, mss.

- *Credențional* acordat de Alexiu Varna, protopopul tractului Băsești prin care Demetriu

Cionca, preot în Bârsău de Jos este delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia (Asuaju de Sus, 28 noiembrie 1918).

I.2. Published statistical sources

1. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője az 1895-1896 Tanévről*, Nagybánya [Baia Mare], 1896.
2. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője 1896-1897 Tanévről*, Nagybánya [Baia Mare], 1897.
3. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője 1897-1898 Tanévről*, Nagybánya [Baia Mare], 1898.
4. *A Nagybányai Állami Főgimnázium Értesítője 1898-1899 Tanévről*, Nagybánya [Baia Mare], 1899.
5. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője 1899-1900 Tanévről*, Nagybánya [Baia Mare], 1900.
6. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője 1900-1901 Tanévről*, Nagybánya, [Baia Mare], 1901.
7. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője 1901-1902 Tanévről*, Nagybánya, [Baia Mare], 1902.
8. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője Tanévről 1902-1903*, Nagybánya [Baia Mare], 1903.
9. *A Nagybányai M. Kir. Állami Főgimnázium Értesítője 1903-1904 Tanévről*, Nagybánya, [Baia Mare], 1904.
10. *A Szatmári katolikus nagy-gymnasium nyilványitánya 1856/7 tanévre*, Pest, 1857.
11. *A Szatmári katolikus nagy-gymnasium nyilványitánya 1858/9 tanévre*, Pest, 1859.
12. *A Szatmári Kir. Kath. Főgymnasium 1880/1881 Évi Értesítője*, Szatmár, 1881.
13. Băințan, Valentin, *Băsești „Mica Romă” de sub poalele Codrului*, Editura Cybela, Baia Mare, 2000.
14. Bunea, Augustin, „Statistica românilor din Transilvania în anul 1750” în *Transilvania*, anul XXX, nr. IX, Sibiu, Novembre 1901.
15. Burghel, Camelia, Ciubotă, Viorel, Lajos, Miszer, *Solnocul de Mijloc la 1864. Chestionarele academicianului Pesty Frigyes*, Editura Caiete Silvane, Colecția „Restituiri”, Zalău, 2014.
16. Ciobanu, Virgil, „Statistica românilor ardeleni din anii 1760-1762”, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, III, 1924-25, Cluj, 1926.

17. Ciubotă, Viorel, *Lupta românilor sătmăreni pentru unire (1918-1919)*, Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2004.
18. Dumitran, Daniel, Dumitran, Ana, Laslo, Florean-Adrian (ed.), „... *virtuti decreti tollerantiae beneficia clero Graeci restituenda....*”. *Biserica românească din Transilvania în izvoarele statistice ale anului 1767*, Alba Iulia, Editura Altip, 2009.
19. Feneșan, Costin, *Izvoare de demografie istorică*, vol. I, București, 1986.
20. Hitchins, Keith, Beju, Ioan N., „Statistica românilor ortodocși din Transilvania din anul 1766”, în *Mitropolia Ardealului*, XXII, 1977, nr. 7-9.
21. Lupaș, Ioan, *Documente istorice transilvane*, vol. I, Cluj, 1940.
22. Manuilă, Sabin, *Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930. Neam, limbă maternă, religie*, Vol. II, București, 1938.
23. Mór, Petri, *Szilágy vármegye monográfiája*, vol. I-VI, Budapest, 1901-1906.
24. Pop, Dănuț, Sabou, Mihaela, Săbăceag, Daniel-Victor, *Marea Unire și Sălajul. Contribuții documentare*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2018.
25. Pop, Marin, Săbăceag, Daniel-Victor, *Documente privind zona Codru și Subcodru din Sălajul istoric*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2017.
26. Popa-Lisseanu, Gheorghe, *Izvoarele Istoriei Românilor*, vol. I: Faptele Ungurilor de secretarul anonim al regelui Bela, text și traducere, București, 1994.
27. Retegan, Simion, *În umbra clopotnițelor. Școlile confesionale greco-catolice din Dieceza Gherlei între 1875-1885. Mărturii documentare*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2008.
28. Idem, *Parohii, biserici și preoți greco-catolici din Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea (1849-1875). Mărturii documentare*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2006.
29. Idem, *Sate și școli românești din Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea (1867-1875)*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994.
30. Idem, *Satul românesc din Transilvania, ctitor de școală (1850-1867)*, Editura Echinoc, Cluj-Napoca, 1994.
31. Rotariu, Traian (coord.), *Recensământul din 1850, Transilvania*, Editura Staff, Cluj-Napoca, 1996.
32. Idem, *Recensământul din 1857, Transilvania*, Editura Staff, Cluj-Napoca, 1997.
33. Idem, *Recensământul din 1880, Transilvania*, Editura Staff, Cluj-Napoca, 1997.
34. Idem, *Recensământul din 1900, Transilvania*, Editura Staff, Cluj-Napoca, 1999.
35. Idem, *Recensământul din 1910, Transilvania*, Editura Staff, Cluj-Napoca, 1999.
36. Săbăceag, Daniel-Victor, Pop, Marin, Vlasin, Dan-Gheorghe, *Cartea de Aur a județului Sălaj (1933-1937)*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2020.

37. Stoica, Dionisie, Lazăr, Ioan P., *Schița monografică a Sălajului*, Institutul tipografic și de editură „Victoria” Șimleul-Silvaniei, 1908.
38. Idem, *Schița monografică a Sălajului*, Editura Caiete Silvane, colecția ”Restituiri”, Zalău, 2014.
39. Suciu, Coriolan, *Corespondența lui Ioan Maniu cu Simion Bărnuțiu*, Blaj, 1929.
40. Tomole, Ioan, *Lupta românilor din Țara Silvaniei pentru drepturi politice și făurirea statului unitar român (1905-1918)*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1985.
41. ***, *A Magyar Mezőgazdasági Statisztika Fejlődése s az 1895*, Budapest, Pesti Knivniömda-Részvény-Társaság, 1897.
42. ***, *A Magyar Korona Országainak Mezőgazdasági Statisztikája. Második kötet. Gazdacimtar*, Budapest, 1897.
43. ***, *1918 la Români Documentele Unirii*, vol. I-X, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
44. ***, *Lupta românilor din județul Satu Mare pentru făurirea Statului național unitar român. Documente 1848 – 1918*, București, 1989.
45. ***, *Anuarul Școlilor Primare Urbane (de Stat) pe anul școlar 1921-22*, Tipografia „Victoria”, Gr. Avram, Șimleul-Silvaniei, 1922, p. 111.

II. PERIODICALS

Albina (1867); *Biruința* (1926); *Cultura creștină* (1923, 1936); *Curierul creștin* (1922-1930); *Gazeta de Duminică* (1904-1911, 1922-1933); *Gazeta Sălajului* (1937); *Gazeta Transilvaniei* (1866, 1884, 1885, 1887, 1889, 1891, 1892, 1913); *Familia* (1881, 1884, 1886, 1901, 1902); *Federațiunea* (1868, 1871-1875); *Foaie pentru minte, inimă și literatură* (1846, 1863); *Luceafărul* (1908); *Meseșul* (1926-1927); *Patria* (1919, 1925, 1929); *Plugarul* (1923-1924); *Poporul Sălăjan* (1926); *Revista economică* (1921); *Românul* (1914); *Sălajul* (1923-1925); *Sălajul Nou* (1934); *Sionul Românesc* (1872); *Școala Noastră* (1925-1929, 1936); *Telegraful Român* (1877, 1918); *Transilvania* (1869, 1875, 1890, 1901, 1908, 1912, 1914-1916, 1921-1922, 1924-1926, 1928-1931, 1936-1939); *Tribuna* (1884-1885, 1889, 1891-1895, 1902, 1905, 1909-1910, 1912); *Țara Silvaniei* (1940); *Unirea* (1913, 1917); *Unirea poporului* (1946); *Universul* (1934).

III. DICTIONARIES

1. Suciu, Coriolan, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, vol. I-II, Editura Academiei Socialiste România, București, 1967-1968.

2. Ștef, Dorin, *Dicționar etimologic al localităților din județul Maramureș*, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2016.
3. Popa-Andrei, Mirela (coord.), *Canonici, profesori și vicari foranei din Biserica Română Unită (1853-1918)*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2013.

IV. SCHEMATISME

1. *Schematismus venerabilis cleri graeci ritus catholicorum dioeceseos Fogarasiensis in Transilvania pro anno a Christo nato MDCCCXXXV ab Unione cum Ecclesia Romana CXXXVIII*, Tipografia seminarului diecezan, Blaj, 1835.
2. *Schematismus venerabilis cleri graeci ritus catholicorum dioeceseos Fogarasiensis in Transilvania pro anno a Christo nato MDCCCXLII ab Unione cum Ecclesia Romana CXLV*, Tipografia seminarului diecezan, Blaj, 1842.
3. *Șematismul veneratului cler a nou înființatei dieceze greco-catolice a Gherlei*, Tiparul diecezan, Gherla, 1867.
4. *Schematismus venerabilis cleri graeci ritus catholicorum dioecesis Szamosujváriensis pro anno a Christo nato 1877*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1877.
5. *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1882*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1882.
6. *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1886*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1886.
7. *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1890*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1890.
8. *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1894*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1894.
9. *Schematismus cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1898*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1898.
10. *Schematismus cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato MDCCCC*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1900.
11. *Schematismus cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato MDCCCCIII*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1903.
12. *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato MDCCCCVI*, Typis Typographiae Dioecesanae, Szamosujvárini, 1906.
13. *Șematismul veneratului cler al diecezei greco-catolice române de Gherla pe anul 1914*, Tipografia diecezană, Szamosujvár, 1914.

14. *Șematismul veneratului cler român unit al diecezei de Gherla pe anul 1925. De la înființarea Episcopiei anul 72, de la Sfânta Unire a românilor cu biserica Apostolică a Romei anul 225*, Tipografia diecezană, Gherla, 1925.
15. *Șematismul veneratului cler român unit al eparhiei române unite de Gherla pe anul domnului 1930, de la înființarea Episcopiei anul 77, de la Sfânta Unire a românilor cu Sfânta și Apostolica Biserică a Romei, anul 230*, Tipografia diecezană, Gherla, 1930.
16. *Șematismul veneratului cler al eparhiei greco-catolice române a Maramureșului pe anul 1932*, Tipografia „Dacia”, Baia Mare, 1932.
17. *Șematismul Veneratului Cler al Eparhiei Greco-Catolice Române a Maramureșului pe anul 1936*, Baia Mare, Tipografia “Dacia”, 1936.

V. GENERAL REFERENCE WORKS

1. Abrudan, Ioan, *Dealurile Sălașului: studiu de geografie integrată*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2004.
2. Albu, Nicolae, *Istoria școlilor românești din Transilvania între 1800-1867*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.
3. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Denis, Hichins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Enciclopedică, București, 1998.
4. Bolovan, Ioan, *Primul război mondial și realitățile demografice din Transilvania. Familie, moralitate și raporturi de gen*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2015.
5. Idem, *Transilvania între revoluția de la 1848 și Unirea din 1918. Contribuții demografice*, Fundația Culturală Română, Cluj-Napoca, 2000.
6. Idem, *Transilvania la sfârșitul secolului al XIX-lea și la începutul secolului XX. Realități etno-confesionale și politici demografice*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
7. Bolovan, Sorina Paula, Bolovan, Ioan, *Ispititoarea Transilvaniei. Multiperspectivitate și adevăr în istoria unei provincii*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017.
8. Câmpean, Viorel, Ciubotă, Viorel, Kincses, Diana, *Românii sătmăreni și Marea Unire*, Editura Surorilor Lauretane, Baia Mare – Satu Mare, 2018.
9. Chindriș, Ioan, *Simion Bărnuțiu. Suveranitate națională și integritate europeană. O hermeneutică de texte*, Cluj-Napoca, 1998.
10. Coposu, Corneliu, *Confesiuni, dialoguri cu Doina Alexandru*, Editura Anastasia, București, 1996.

11. Filipașcu, Alexandru, *Enciclopedia familiilor nobile maramureșene de origine română*, Cluj-Napoca, 2015.
12. Gavra, Augustin, *Istoria parohiei Motiș*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2013.
13. Idem, Gavra, Augustin-Leontin, *Realități demografice și social-economice în plasa Cehu Silvaniei (1848-1950)*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2022.
14. Georgescu, Ioan, *George Pop de Băsești. 60 de ani din luptele naționale ale românilor transilvăneni*, Editura Asociația culturală Astra, Oradea, 1935.
15. Idem, *George Pop de Băsești. 60 de ani din luptele naționale ale românilor transilvăneni*, Ediția a II-a, Editura Societății Culturale Pro Maramureș "Dragoș Vodă", Cluj-Napoca, 2013.
16. Idem, „Elena Pop Hossu-Longin (1862-1940)”, în *Țara Silvaniei*, anul I, nr. 1, Zalău, 1940.
17. Grad, Cornel, Goron, Doru E., *1918/1919. Contribuții sălăjene la Marea Unire*, Editura Limes, Zalău, 2000.
18. Hitchins, Keith, *Mit și realitate în istoriografia românească*, Editura Enciclopedică, București, 1997.
19. Hossu, Adrian-Florin, Ardelean, Daniel, Bârsan, Ioan, Meseșan, Nicolae, *Satul Sălăjeni – case, oameni și tradiții*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2018.
20. Iorga, Nicolae, *Scrisori și inscripții ardeleni și maramureșene II. Inscripții și însemnări (Studii și documente cu privire la Istoria românilor, vol. XIII)*, Atelierele grafice Socec&Comp., București, 1906.
21. Iuga de Săliște, Vasile, *Monografie Odești – 810 ani de atestare documentară 1205 – 2015*, Editura "Dragoș Vodă", Cluj-Napoca, 2015.
22. Jurge, Augustin, Jurge, Horia Adrian, *Pagini monografice. Istoricul bisericii și evoluția cultului religios în Comuna Bârsău, Județul Satu Mare*, Cluj-Napoca, 2013.
23. Mac, Ioan, *Dealurile Silvano-Someșene, caractere generale*, în *Geografia României*, vol. IV, Editura Academiei, București, 1992.
24. Matei, Pamfil, *Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA) și rolul ei în cultura națională (1861-1950)*, Cluj-Napoca, 1986.
25. Meruțiu, Vasile, *Județele din Ardeal și din Maramureș până în Banat. Evoluția teritorială*, Institutul de Arte Grafice „Ardealul”, 1929, Cluj.
26. Mihăilescu, Vintilă, *Dealurile și câmpiile României: studiu de geografie a reliefului*, Editura Științifică, București, 1966.
27. Moga Valer, *Astra și societatea. 1918-1930*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.

28. Oros, Ioan Maria, *Dimensiuni ale culturii moderne în Țara Silvaniei (secolele XVII-XIX). Cărți și proprietari*, Cluj-Napoca, Editura Mega, Zalău, Editura Porolissum a Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău, 2010.
29. Oros, Simion, *Memorialul jubiliar al Reuniunii Învățătorilor Români Sălăjeni (1870-1910)*, Șimleu, 1911.
30. Idem, *Almanahul dascălilor noștri (1919-1934)*, Tipografia „Luceafărul”, Zalău, 1934.
31. Oros, Traian, *Someș Uileac. Vatră de istorie și legendă*, Editura Silvania, Zalău, 2013.
32. Idem, *Someș-Uileac. Aspecte istorice din secolele XIX-XX*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2022.
33. Pavel, Constantin, *Școalele din Beiuș. 1828-1928. Cu o privire asupra trecutului Românilor din Bihor*, Beiuș, Tiparul Tipografiei „Doina”, 1928.
34. Pavel, Teodor, *Partidul Național Român și acțiunea memorandistă. Corespondență politică (1887-1901)*, Editura „Daco-Press”, Cluj-Napoca, 1994.
35. Păcățian, Teodor V., *Cartea de Aur sau luptele politice naționale ale românilor de sub coroana ungară*, vol. IV, Sibiu, Tipografia Henric Meltzer, 1906.
36. Petra, Nicolae N., *Băncile românești din Ardeal și Banat*, Sibiu, 1936.
37. Petrescu, Petra, *Monografia institutului de credit și economii Albina 1872-1897*, Editura Institutului Albina, Sibiu, 1897.
38. Pop-Bistrițeanul, Irineu, *Băseștiul și ilustrul său bărbat George Pop*, Editura Carpatica, Cluj-Napoca, 1995.
39. Pop, Dănuț, *Cultură și societate în județul Sălaj (1918-1940)*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2000.
40. Pop, Dănuț, Goron, Doru E., *Prefecții județului Sălaj. O istorie în documente*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2007.
41. Pop, Grigor P., *Dealurile de Vest și Câmpia de Vest*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2005.
42. Pop Hossu Longin, Elena, *Amintiri (1880-1930)*, Tipografia P. Barițiu, Cluj, 1932.
43. Pop, Ioan-Aurel, Bolovan, Ioan, *Istoria Transilvaniei*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2013,
44. Idem, *Istoria Transilvaniei*, Editura Școala Ardeleană, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, 2016.
45. Pop, Ioan-Aurel, Năgler, Thomas, Magyari, András, *Istoria Transilvaniei. Vol. III (de la 1711 până la 1918)*, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2008.

46. Pop, Marin, *Viață politică în nord-vestul României (1869-1948) Partidul Național Român și Național Țărănesc din Sălaj*, Editura Argonaut, Editura Porolissum, Cluj-Napoca, Zalău, 2007
47. Idem, *Elena Pop Hossu-Longin (1862-1940) Personalitate marcantă a Țării Silvaniei*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2012.
48. Idem, *Personalități sălăjene din generația Marii Uniri*, Editura Argonaut&Mega, Cluj-Napoca, 2018.
49. Porumbăcean, Claudiu, Dulgău, Bujor, *Oameni din Sătmăr*, Editura Solstițiu, Satu Mare, 2000.
50. Porumbăcean, Claudiu, Câmpean, Viorel, Sándor, Kereskényi, *Oameni din Seini*, Arad, Satu Mare, Editura „Vasile Goldiș” University Press, Editura Muzeului Sătmărean, 2013.
51. Preda, Dumitru, Alexandrescu, Vasile, Prodan, Costică, *În apărarea României Mari. Campania armatei române din 1918-1919*, Editura Enciclopedică, București, 1994.
52. Posea, Grigore, Moldovan, Codreanu, Posea, Aurora, *Județul Maramureș*, Editura Academiei R.S.R., București, 1980.
53. Rus, Traian, *Povești din Țara Codrului*, vol. I, Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2013.
54. Idem, *Povești din Țara Codrului*, vol. II, Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2015.
55. Rusu, Mircea, „Cetatea Moigrad și Porțile Meseșului”, în *Sub semnul lui Clio. Omagiu Acad. Prof. Ștefan Pascu*, Cluj-Napoca, 1974.
56. Sava, Ioan (coord.), *Gărdani File de cronică*, Editura Eurotip, Baia Mare, 2007.
57. Sălăjan, Iulian, *Feconda – Tohat străveche vatră de sub Codru Maramureșan*, Editura “Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca, 1998.
58. Scurtu, Ioan, *Istoria Partidului Național Țărănesc*, Editura Enciclopedică, București, 1994.
59. Scurtu, Vasile, *Petru Bran. Un luptător al trecutului românesc din Satu Mare*, Satu Mare, 1939.
60. Soica, Sergiu, *Eparhia Greco-Catolică de Oradea și Securitatea în anul 1948*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2014.
61. Șandor (Bârle), Livia, *Monografia comunei Asuaju de Sus*, lucrare de licență, Baia Mare, 2012.
62. Șișeștean, Gheorghe, *Etnie, confesiune și căsătorie în nord-vestul Transilvaniei*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2002.
63. Șișeștean, Gheorghe, „Pierderile etnice românești în Transilvania și Partium, la începutul secolului al XX-lea”, în *Limes*, Zalău, anul II, nr. 1-2 (5-6), 1999, p. 64-91.

64. Toma, Ovidiu-Cristian, *Monografia parohiei ortodoxe Câmpia Sălaj*, Editura Episcopiei Sălajului, Zalău, 2015.
65. Tomole, Ioan, *Românii din Crișana, Sălaj și Sătmăr în luptele național-electorale de la începutul secolului al XX-lea*, Editura Gutinul, Baia Mare, 1999.
66. Vaida, Lotica, Vaida, Simeon, *Urmeniș. File de istorie*, Editura Eurotip, Baia Mare, 2012.
67. Vădeanu, Ștefan I., *Cehu Silvaniei - străveche cetate voievodală românească*, Editura Gutinul, Baia Mare, 2007.
68. Văleanu, Ion, *Satul din pădure. Monografia localității Căpâlnea pe Someș*, Zalău, 2009.

VI. SPECIAL REFERENCE WORKS

- ***, *Actele privitoare la Urdirea și înființarea Asociațiunei Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, date în tipariu de însăși Asociațiunea*, Sibiu, 1862.
1. *** , *Statutele Reuniunii învețiatorilor români din Selagiu*, Pesta, 1871.
 2. Abrudan, Mircea Gheoghe, „Organizarea administrativă și dimensiunea demografică a Bisericii Ortodoxe din Sălaj în a doua jumătate a secolului XVIII”, în *Anuarul Episcopiei Sălajului “Credință și viață în Hristos”*, anul VIII, 2015, Editura Credință și Viață în Hristos, Zalău, 2015.
 3. Abrudan, Paul, „Solidaritatea Sălajului cu România în războiul pentru independență din 1877-1878”, în *Acta Musei Porolissensis*, nr. XI, Zalău, 1987.
 4. Achim, Alexandru, “Dezrobirea în județul Sălaj” în *Sălajul*, Zalău, Anul V, nr.7, 17 aprilie 1924.
 5. Achim, Valeriu, „Institute, societăți și asociații economice cu scopuri politice și național culturale în nord-vestul României (1849-1918)”, în *Acta Musei Porolissensis*, IX, Zalău, 1985.
 6. Idem, *Nord-Vestul Transilvaniei. Cultură națională – finalitate politică 1848-1918*, Editura “Gutinul”, Baia Mare, 1998.
 7. Andrei, Mirela, *La granița imperiului. Vicariatul greco-catolic al Rodnei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2006.
 8. Idem, „Formația intelectuală și teologică a clerului năsăudean în a doua jumătate a secolului al XIX-lea”, în *Țara Bârsei*, serie nouă, nr. 8, 2009.
 9. Ardeleanu Senior, Ioan, *Istoria învățământului românesc din Sălaj*, Editura revistei „Școala Noastră”, Zalău, 1936.
 10. Ardeleanu Senior, Ioan, *Oameni din Sălaj. Momente din luptele naționale ale românilor sălăjeni*, Așezământul tipografic „Luceafărul”, Zalău, 1938.

11. Idem, *Oameni din Sălaj. Momente din luptele naționale ale românilor sălăjeni*, Zalău, Editura Caiete Silvane, 2016.
12. Idem, *Contribuțiuni la Revoluția din 1848 în Sălaj cu mai multe documente inedite în text cu anexe*, Satu Mare, Editura Citadela, 2009.
13. Arghiuș, Corina, *Culmea și Piemontul Codrului – studiu geomorfologic*, rezumatul tezei de doctorat, Cluj-Napoca, 2010.
14. Bancea, Gheorghe, *Monografia localității Biușa*, în *Caiete Silvane*, serie nouă, anul V, nr. 12 (59) decembrie 2009.
15. Barițiu, George, „Protopopii”, în *Foaie pentru minte, inimă și literatură*, nr. 15/1846.
16. Băințan, Valentin, *Arta corală din Maramureș*, Baia Mare, Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Maramureș, Centrul județean de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă Maramureș, 1982.
17. Bojor, Victor, *Canonicii Diecezei greco-catolice de Gherla, acum Cluj-Gherla (1857-1937)*, Imprimeria Fondului cărților funduare, Cluj, 1937.
18. Bud, Tit, *Date istorice despre protopopiatele, parohiile și mănăstirile române din Maramureș din timpurile vechi până în anul 1911*, Tipografia diecezană, Gherla, 1911.
19. Idem, *Îndreptar practic pentru păstorii sufletești*, Tipografia diecezană, Gherla, 1883.
20. Bunea, Augustin, *Din istoria românilor. Episcopul Ioan Inocențiu Klein (1728-1751)*, ediția a II-a, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012.
21. Buzilă, Ștefan, „Protopopii și vicarii Năsăudului”, în *Arhiva Someșană*, Năsăud, nr. 27, 1940.
22. Câmpean, Ioan, Câmpean, Mircea Damian, *Preparandia Școala Normală de Învățători Școala Pedagogică de Băieți din Gherla (1869-1954)*, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2010.
23. Câmpean, Viorel, *Oameni și locuri din Sătmar*, vol. I, Editura Citadela, Satu Mare, 2010.
24. Idem, *Oameni și locuri din Sătmar*, vol. II, Editura Citadela, Satu Mare, 2010.
25. Idem, *Oameni și locuri din Sătmar*, vol. III, Editura Citadela, Satu Mare, 2015.
26. Idem, *Oameni și locuri din Sătmar*, vol. IV, Editura Citadela, Satu Mare, 2020.
27. Idem, „Antoniou Băliban – o personalitate a ținuturilor nord-vestice”, în *Flori de crin*, Șimleu Silvaniei, an XV (serie nouă), nr. 4 (57), decembrie 2015.
28. Idem, *Învățătorul Gheorghe Șimonca: ctitor de școală, bibliotecă și pasionat de pomicultură*, „Informația de duminică”, Satu Mare, an XVII, nr. 847, 22 septembrie 2019.

29. Câmpean, Viorel, Cordea, Marta, *Dumitru Cionca (1868-1946), un preot greco-catolic cu dragoste de carte*, în *Libraria. Studii și cercetări de bibliologie*, Târgu Mureș, Anuar XIV-XV, 2015-2016.
30. Câmpean, Viorel, Săbăceag, Daniel-Victor, „Un precursor al Marii Uniri: arhidiaconul Grigore Pop de Băsești (1815-1901)”, în *Caiete Silvane*, Zalău, an XVI, nr. 185, iunie 2020, pp. 34-37.
31. Cârja, Ion, *Biserica și societate în Transilvania în perioada păstoririi Mitropolitului Ioan Vancea (1869-1892)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007.
32. Ciocian, Ioan, *Biserica și societatea românească din Transilvania. Vicariatul Silvaniei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, Editura „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2000.
33. Idem, „Aspecte privind viața social-economică în comitatul Solnocul de Mijloc în deceniul opt al secolului al XVIII-lea”, în *Acta Musei Porolissensis*, XII, Zalău, 1988
34. Idem, „Viata economică și socială a preoțimii greco-catolice din vicariatul Silvaniei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea”, în *Acta Musei Porolissensis*, XVIII, Zalău, 1994.
35. Dragomir, Silviu, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, vol. II, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
36. Drecin, Mihai D., Dobrescu, Vasile, „Considerații asupra sistemului financiar-bancar românesc din Transilvania (1867-1918)”, în *Istorie financiar-bancară. Studii asupra băncilor săsești, românești, maghiare și slovace din Austro-Ungaria (1867-1918)*, vol. II, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
37. Dumitran, Daniel, *Un timp al reformelor. Biserica Greco-Catolică din Transilvania sub conducerea episcopului Ioan Bob (1782-1830)*, ediția a II-a, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2007.
38. Genț, Ioan, *Administrația bisericească*, Tipografia „Nagyvarad”, Oradea Mare, 1912
39. Ghișa, Ciprian, *Episcopia greco-catolică de Făgăraș în timpul păstoririi lui Ioan Lemeni (1832-1850)*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2008.
40. Glodariu, Eugenia, *Asociațiile culturale ale tineretului studios român din monarhia habsburgică. 1860-1918*, Cluj-Napoca, 1998.
41. Glück, Eugen, *Deputații români în parlamentul Ungariei în 1848-1849*, în „Simpozion”, Giula, VIII, 1999, pp. 46-64.
42. Grad, Cornel, „Memorandumul și Sălajul. Scrisori și telegrame de adeziune în Tribuna (1892-1894)”, în *Acta Musei Porolissensis*, IV, 1980, pp. 545-546.

43. Grama, Alesandru, *Instituțiile calvinești în biserica românească din Ardeal, fazele lor în trecut și valoarea în prezent*, Tipografia Seminarului Arhiepiscopesc, Blaj, 1895.
44. Idem, *Istoria bisericii românești unite cu Roma de la începutul creștinismului până în zilele noastre*, Blaj, 1884.
45. Gudea, Nicolae, „O nouă descoperire cu caracter creștin la Porolissum”, în *Acta Musei Porolissensis*, VI, Zalău, 1982.
46. Idem, „Vasul cu inscripție și simboluri creștine de la Moigrad. Contribuții la istoria creștinismului în Dacia după retragerea aureliană. II. Interpretarea semnelor și textului de pe partea exterioară a vasului. Studiu paleografic”, în *Acta Musei Porolissensis*, XVII, Zalău, 1993.
47. Idem, „Semne în formă de cruce pe vase romane de la Porolissum. Despre semnele în formă de cruce incizate sau zgâriate pe obiecte de uz comun în epoca preconstantiniană”, în *Acta Musei Porolissensis*, XVIII, Zalău, 1994.
48. Gudea, Nicolae, Ghiurco, Ioan, *Din istoria creștinismului la români. Mărturii arheologice*, Editura Episcopiei Ortodoxe a Oradiei, Oradea, 1988.
49. Idem, „Un opaiț de bronz bizantin de la Porolissum”, în *Acta Musei Porolissensis*, X, Zalău, 1986.
50. Fărcaș, Ananie, „Sălăjenii și războiul de independență al României”, în *Acta Musei Porolissensis*, II, Zalău, 1978.
51. Iancu, Gheorghe, „Marele Sfat Național al Transilvaniei (1918-1919)”, în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie*, Cluj, nr. XVI, 1973.
52. Iorga, Nicolae, *Sate și preoți din Ardeal*, ediție critică de I. Oprișan, Editura Saeculum I.O., București, 2007.
53. Kovács, Géza, „Situația iobăgimii din Sălaj la începutul secolului al XIX-lea”, în *Acta Musei Porolissensis*, V, Zalău, 1981.
54. Leb, Ioan-Vasile, Gârdan, Gabriel-Viorel, Eppel, Marius, Vesa, Pavel, *Instituții ecleziastice. Compendiu de legislație bisericească (secolul al XIX-lea)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010.
55. Maior, Petru, *Protopapadichia*, Ediție îngrijită și studiu introductiv de Ioan Chindriș, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1997.
56. Mărcuș, Grațian, „Memorandiștii din Sălaj”, în *Gazeta Sălajului*, an VIII, nr. 50-51 din 25 decembrie 1937.
57. Mihoc, Blaga, „Din corespondența inedită a lui George Pop de Băsești”, în *Acta Musei Porolissensis*, I, 1977.

58. Miron, Greta-Monica, *Biserica Greco-Catolică din Transilvania. Cler și enoriași (1697-1782)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004.
59. Moldovan, Ioan Micu, *Decretele Conciliului Prim și al Doilea ale Provinciei Bisericești Greco-Catolice de Alba-Iulia și Făgăraș*, Blaj, Tipografia Seminarului Greco-Catolic, 1927.
60. Idem, *Acte sinodale ale Bisericii române de Alba-Iulia și Făgărașiu*, tom I, Blaj, 1869.
61. Musca, Ioan, „Membrii sălăjeni ai „Astrei” (1861-1918)”, în *Acta Musei Porolissensis*, XVI, Zalău, 1992.
62. Neamțu, Gelu, „Aniversarea centenarului execuției eroilor răscoalei de la 1784-1785 în cadrul mișcării naționale românești din 1885”, în *Acta Musei Porolissensis*, XIX, Zalău, 1995.
63. Oșianu, Ioan, „Andrei Cosma (1843-1918). Schiță monografică”, în *Acta Musei Porolissensis*, XI, Zalău, 1987.
64. Păcurariu, Mircea, *Istoria Bisericii Românești din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș până în 1918*, Cluj-Napoca, 1992.
65. Idem, *Istoria Bisericii Românești din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, Ediția a doua, revăzută și întregită, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2018.
66. Idem, *Politica statului ungar față de Biserica românească din Transilvania în perioada dualismului (1867-1918)*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Sibiu, 1986.
67. Pâclișanu, Zenovie, *Istoria Bisericii Române Unite*, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2006.
68. Idem, „Vechi vizitațiuni canonice în Ardealul veacului al XVIII-lea”, în *Cultura Creștină*, Blaj, 1936, anul XVI, nr. 3.
69. Idem, „Mărunțișuri istorice”, în *Cultura Creștină*, Blaj, 1936, anul XVI, nr. 7-8.
70. Pop, Dănuț, „Un alt document despre George Pop de Băsești”, în *Caiete Silvane*, Zalău, nr. 160, mai 2018, pp. 26-29.
71. Pop, Marin, „Ilie Călăuz (1884-1952) – personalitate marcantă din generația Marii Uniri”, în Augustin-Leontin Gavra, Horațiu-Traian Năprădean, *Participarea locuitorilor din plasa Cehu Silvaniei la Marele Război și la realizarea Marii Uniri*, Zalău, Editura Caiete Silvane, 2018.
72. Idem, „Răsturnarea regimului comunist din România și înființarea primelor partide politice în județul Sălaj (1989-1990)”, în revista *Caiete Silvane*, Zalău, anul V, nr. 58, noiembrie 2009, p. 32-35.

73. Idem, "Eliberarea zonei Codru după Marea Unire și odiseea monumentului eroilor de la Hodod" (I), *Eroii neamului*, 2019, an 11 (s.n.), nr. 1 (38), pp. 18-22, (II), *Eroii neamului*, 2019, an 11 (s.n.), nr. 2 (39), pp. 24-31.
74. Idem, "Aspecte privind viața politică în plasa Cehu Silvaniei, în perioada 1919-1950", în Augustin-Leontin Gavra, Ciprian-Marian Porumb-Ghiurco, Horațiu-Traian Năprădean (coord.), *Istorie și civilizație în Sălajul istoric*, Zalău, Editura Caiete Silvane și Editura Eikon, 2020.
75. Pop, Vasile, „Școala românească din tractul Băseștilor între anii 1867-1918”, în *Acta Musei Porolissensis*, I, Zalău, 1977.
76. Pușcariu, Ioan Cavalier de, *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, ediția a IV-a, Editura Societății Culturale Pro Maramureș "Dragoș Vodă", Cluj-Napoca, 2006.
77. Rațiu, Ion, *Instituțiunile dreptului besericescu (eclesiasticu)*, Blaj, 1877.
78. Rigman, Ciprian, *Protopopiate și protopopi în Dieceza greco-catolică de Gherla la mijlocul secolului al XIX-lea (1856-1868)*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2014.
79. Idem, *Parohii, filii și preoți în Episcopia greco-catolică de Gherla la mijlocul secolului al XIX-lea (1856-1868)*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2016.
80. Rus, Traian, Pop, Viorel, *Dascăli din Țara Codrului*, Baia Mare, 2018.
81. Salcă, Horia, *Contribuții la istoria unei familii de patrioți și cărturari transilvăneni. Rădăcini și înrudiri ale prof. Dr. Mult. Liviu Sofonea*, în *Cucuteni-5000 Redivivus Științe exacte și mai puțin exacte*, ediția a XV-a, Chișinău, Editura „BonsOffices”, 2020.
82. Săbăceag, Daniel-Victor, „Alexandru Pop (1877-1929) – primpretor al plasei Cehu Silvaniei după Marea Unire”, *Caiete Silvane*, Zalău, nr. 156, ianuarie 2018, pp. 19-23; republicat ulterior în Augustin-Leontin Gavra, Horațiu-Traian Năprădean (coord.), *Participarea locuitorilor din plasa Cehu Silvaniei la Marele Război și la realizarea Marii Uniri*, Zalău, Editura Caiete Silvane, 2018, pp. 15-24.
83. Idem, „Un document privind ultimele luni din viața lui George Pop de Băsești”, în *Caiete Silvane*, nr. 158, martie 2018, pp.41-44.
84. Idem, „Considerații despre trecerea instituțiilor juridice din Sălaj sub administrație românească în anul 1919”, în *Satu Mare Studii și Comunicări*, XXXV/II, Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2019, pp.143-157.
85. Idem, „Contribuția locuitorilor din plasa Cehu Silvaniei la realizarea Marii Uniri din 1918”, în Augustin-Leontin Gavra, Horațiu-Traian Năprădean, *Participarea locuitorilor din plasa Cehu Silvaniei la Marele Război și la realizarea Marii Uniri*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2018.

86. Idem, „Participarea românilor din Protopopiatul greco-catolic Băsești la Primul Război Mondial (1914-1918)”, în Augustin-Leontin Gavra, Ciprian-Marian Porumb-Ghiurco, Horațiu-Traian Năprădean, *Istorie și civilizație în Sălajul istoric*, Editura Eikon, Caiete Silvane, București, Zalău, 2020.
87. Săbăceag, Daniel-Victor, Câmpean, Viorel, „Protopopul Gabriel Cherebețiu, un sălăjean din generația Marii Uniri”, în *Caiete Silvane*, Zalău, an XVI, nr. 180, ianuarie 2020, pp. 29-35.
88. Idem, „Alexiu Varna (1841-1922), un protopop greco-catolic din generația Marii Uniri”, în *Caiete Silvane*, Zalău, an XVI, nr. 183, aprilie 2020, pp. 34-38.
89. Idem, „Din viața și activitatea protopopului Alexandru Achim (1885-1935)”, în *Satu Mare. Studii și Comunicări*, XXXVI/2, Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2020, pp. 43-58.
90. Idem, „Un memorandist mai puțin cunoscut: Andrei Centea (1851-1927)” în *Revista Arhivei Maramureșene*, nr. 13/2020, Baia Mare, pp. 73-101.
91. Idem, Teodor Indre (1844-1895) - „unul dintre bărbații distinși” ai Sălajului”, în *Revista Arhivei Maramureșene*, nr. 14/2021, Baia Mare, pp. 113-142.
92. Idem, „Contribuții la cunoașterea personalității protopopului greco-catolic Nicefor Ossian (1819-1881)”, în *Biharea*, XLVIII, Editura Muzeului Țării Crișurilor, Oradea, 2021, pp. 257-274.
93. Idem, „Vasile Mica (1843-1917)”, în *Caiete Silvane*, Zalău, an XVIII, nr. 207, aprilie 2022, pp. 37-43.
94. Idem, „Familia lui Teodor Lengyel (1838-1909), un preot greco-catolic devotat slujirii în parohia Stremț”, în *Maramația*, nr. 19/2022, Baia Mare, pp. 87-99.
95. Sângeorzan, Lazăr, „Preotul gr.-cat. Lazăr Sângeorzan – schiță autobiografică”, în *Arhiva Someșană*, seria a III-a, XIV, Năsăud, 2015.
96. Sigmirean, Cornel, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
97. Idem, *Intelectualitatea ecleziastică. Preoții Blajului (1806-1948)*, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș, 2007.
98. Silași, Grigore, „Însemnătatea forurilor noastre protopopești”, în *Sionul Românesc*, nr. 1/1872, pp. 3-5; 2/1872, pp.15-16.
99. Sima, Ana Victoria, *O episcopie și un ierarh. Înființarea și organizarea Episcopiei greco-catolice de Gherla în vremea episcopului Ioan Alexi*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.

100. Idem, *Vizitele nunțiilor apostolici vienezi în Transilvania (1855-1868)*, vol. I, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.
101. Skorka, Dan, *Medalioane. Alexiu Berinde*, Editura Zestrea, Baia Mare, 2009.
102. Sularea, Daniel, *Viața religioasă în Diceceza greco-catolică de Gherla (1878-1891). Contribuții documentare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008.
103. Szögi, László, *A Szatmárnémeti R.K. Bölcsészeti Liceum és a Püspöki Szeminárium hallgatói. 1804-1852*, Satu Mare, Profundis, 2018.
104. Șaguna, Andrei, *Compendiu de drept canonic*, Tipografia arhidiecezană, Sibiu, 1868.
105. Ștefăuțiu, Vasile, „Monografia școlii primare din Sălsig”, în *Școala noastră*, Zalău, an VI, nr. 1-2, 1-15 ianuarie 1929, pp. 16-22.
106. Temian, Laura, *Marea Unire și George Pop de Băsești: 1 Decembrie 1918*, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, Baia Mare, 1993.
107. Tomole, Ioan, *Românii din Crișana, Sălaj și Sătmăr în luptele național-electorale de la începutul secolului al XX-lea*, Baia Mare, Editura Gutinul, 1999.
108. Tomole, Ioan, Mărcuș, Grațian C., “Zalăul și memorandiștii din 1892” în *Zalăul pe treptele istoriei*, Zalău, 1973.
109. Tökölyi, Robert C., „Personalitățile Unirii din zona Baia Mare”, în *Revista Arhivei Maramureșene*, anul XI, nr. 11, 2018, Baia Mare, pp. 240-241.
110. Idem, „Românii din Codru și „Unirea”. Portrete biografice”, în *Revista Arhivei Maramureșene*, Baia Mare, an XI, nr. 11, 2018, pp. 359-362.
111. Vulea, Camelia Elena, *Biserica greco-catolică din vicariatul Hațegului (1850-1918)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.

VII. ONLINE RESOURCES

1. https://hu.wikipedia.org/wiki/Egry_Ferenc, sursă accesată în 28 noiembrie 2019, ora 21,10.
2. <https://www.caietesilvane.ro/articole/3907/Din-activitatea-despartamantului-Jibou-al-Astrei-1912-1940.html>, sursă accesată în 12 decembrie 2019, ora 17,33.
3. <https://newsbv.ro/2020/01/26/doliu-in-lumea-universitarilor-brasoveni-s-a-stins-liviu-sofonea/>, sursă accesată în 26 ianuarie 2020, ora 19, 20.
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Iacob_Mure%C8%99ianu, sursă accesată în 20 mai 2020, ora 19, 42.

5. <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Bona-bona-tabornokok-torzstisztek-1/hadnagyok-es-fohadnagyok-az-184849-evi-szabadsagharcban>, sursă accesată în 20 mai 2020, ora 21,15.
6. https://library.hungaricana.hu/en/view/OGYK_KN1865_04/?query=Papp%20Gergely%20Szil%C3%A1gy%20Cseh&pg=154&layout=s, sursă accesată în 22 mai 2020, ora 20,10.
7. [https://hu.wikipedia.org/wiki/Deák_Ferenc_\(igazságügy-miniszter\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Deák_Ferenc_(igazságügy-miniszter)), sursă accesată în 22 mai 2020, ora 21, 38.
8. [https://hu.wikipedia.org/wiki/Deák_Ferenc_\(igazságügy-miniszter\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Deák_Ferenc_(igazságügy-miniszter)), sursă accesată în 23 mai 2020, ora 17, 45.
https://www.europeana.eu/portal/ro/record/2020601/contributions_6204.html., copie legalizată a actului oficial de absolvire a Seminarului Teologic Greco-Catolic din Gherla de către Andreiu Centea, sursă accesată în 1 iunie 2020, ora 20,34.
9. <https://www.caietesilvane.ro/articole/2416/Alexandru-Achim-si-Garda-Nationala-Romana-din-Basesti.html>, sursă accesată în 30 martie 2022, ora 18,45.
10. https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Moigrad, sursă accesată în 30 mai 2023, ora 19,45.
11. https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Someș-Uileac, sursă accesată în 11 ianuarie 2024, ora 19,15.
12. <https://www.episcopiammsm.ro/baiamare/arinis.htm>, sursă accesată în 16 februarie 2024, ora 22,00.
13. https://library.hungaricana.hu/hu/view/Gyaszjelentesek_DebreceniRefKollNagykonyvtara_PA_PAZ, necrolog Alexandru Pap, sursă accesată în 27 februarie 2024, ora 17,25.
14. https://library.hungaricana.hu/hu/view/Gyaszjelentesek_DebreceniRefKollNagykonyvtara_PA_PAZ, necrolog Pap Ilonka, sursă accesată în 27 februarie 2024, ora 19,34.
15. <https://bpkep.fszek.hu/CorvinaWeb?action=find&index0=ZUTY&text0=Papp+Gergely&whichform=simplesearchpage¤tpage=simplesearchpage>, sursă accesată în 16 martie 2024, ora 18,30.
16. [https://hu.wikipedia.org/wiki/Deák_Ferenc_\(igazságügy-miniszter\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Deák_Ferenc_(igazságügy-miniszter)), sursă accesată în 18 martie 2024, ora 20,10.
17. https://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Virgiliu_Baliban, sursă accesată în 3 aprilie 2024, ora 16,45.